Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2017. gada 15. martā [1]

Lieta C-206/16

***Marco Tronchetti Provera SpA* u.c.**
pret
Commissione Nazionale per le Società e la Borsa (Consob)

(Consiglio di Stato (Valsts padome, Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Sabiedrību tiesības – Direktīva 2004/25/EK – Mazākumdalībnieku interešu aizsardzība saistībā ar pārņemšanas piedāvājumiem – 5. panta 4. punkts – Vārdkopa "skaidri noteikti" – Valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām uzraudzības iestāde var pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu – Slepena vienošanās starp piedāvātāju vai personām, kuras rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, un vienu vai vairākiem pārdevējiem

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz pareizu Direktīvas 2004/25/EK [2] 5. panta 4. punkta interpretāciju. Saskaņā ar minēto tiesību normu dalībvalstis var ļaut savām uzraudzības iestādēm vērtspapīru jomā (turpmāk tekstā – "VUI") pielāgot cenu, kas piedāvāta, izsakot obligāto pārņemšanas piedāvājumu atbilstoši minētās direktīvas noteikumiem. Tomēr saskaņā ar minēto direktīvu šādi pasākumi ir jāveic "skaidri noteiktā" veidā.

2. Pamatlietā *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) šaubās, vai to Itālijas tiesību aktu, ar kuriem īsteno minēto direktīvu un ļauj Itālijas VUI – *Commissione Nazionale per le Società e la Borsa* (Sabiedrību un biržas uzraudzības valsts komisija, turpmāk tekstā – "*Consob*") – palielināt obligātā pārņemšanas piedāvājuma cenu, ja ir noslēgta slepena vienošanās, iespējamā piemērošana pamatlietas apstākļiem var tikt uzskatīta par "skaidri noteiktu" atbilstoši Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta noteikumiem.

3. Pamatlietas īpatnība ir tā, ka piedāvātā cena tika pielāgota nevis tā paša darījuma dēļ, kura dēļ tika izteikts obligātais pārņemšanas piedāvājums, bet gan cita darījuma dēļ. Turklāt nav pierādīts, ka visas šajā citā darījumā iesaistītās puses bija nodomājušas savstarpēji slepeni vienoties vai apzinājās, ka tāds risks pastāv. Tāpēc šī lieta ļaus Tiesai precizēt ierobežojumus, kas attiecas uz dalībvalstu tiesībām ļaut VUI atkāpties no Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktā noteiktā "augstākās samaksātās cenas principa".

1 Oriģinālvaloda – angļu.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva par pārņemšanas piedāvājumiem (OV 2004, L 142, 12. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulu (EK) Nr. 219/2009, ar ko, ievērojot Līguma 251. pantā minēto procedūru, vairākus instrumentus pielāgo Padomes Lēmumam 1999/468/EK attiecībā uz regulatīvo kontroles procedūru – Pielāgošana regulatīvajai kontroles procedūrai – otrā daļa (OV 2009, L 87, 109. lpp.).

4. Kā turpmāk paskaidrošu, saskaņā ar Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktu dalībvalstis principā var atļaut VUI pielāgot obligātā pārņemšanas piedāvājuma cenu, ja ir noslēgta tāda veida slepena vienošanās, kāda ir minēta iepriekšējā punktā. Tomēr minētā tiesību norma neļauj šo principu attiecināt uz apstākļiem, kas valsts tiesību aktos nebūtu klasificēti kā slepena vienošanās, ja netiktu piemēroti minētās direktīvas noteikumi.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Direktīva 2004/25

5. Saskaņā ar Direktīvas 2004/25 1. pantu ("Piemērošanas joma") minētajā direktīvā paredzētā pārņemšanas piedāvājumu procedūra attiecas uz "uzņēmumu to vērtspapīru pārņemšanas piedāvājumiem, uz kuriem attiecas dalībvalstu tiesību akti, ja visus vai dažus minētos vērtspapīrus ir atļauts laist apgrozībā [..] regulētā tirgū". Direktīvas 2. panta ("Definīcijas") 1. punkta a) apakšpunktā "pārņemšanas piedāvājums" (vai "piedāvājums") ir definēts kā "publisks piedāvājums (kas nav pašas mērķa sabiedrības piedāvājums) uzņēmuma vērtspapīru turētājiem obligāti vai brīvprātīgi iegādāties visus vai dažus minētos vērtspapīrus, un šis piedāvājums [izriet no mērķa sabiedrības kontroles iegūšanas] vai tā mērķis ir iegūt šo kontroli saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem".

6. Direktīvas 2004/25 3. pantā ("Vispārēji principi") ir noteikts:

"1. Lai īstenotu šo direktīvu, dalībvalstis nodrošina, ka ir ievēroti šādi principi:

a) pret visiem vienas kategorijas mērķa sabiedrības vērtspapīru turētājiem ir vienāda attieksme; turklāt, ja persona iegūst kontroli uzņēmumā, jāaizsargā pārējie vērtspapīru turētāji;

b) mērķa sabiedrības vērtspapīru turētāju rīcībā jābūt pietiekamam laikam un informācijai, lai tie varētu pieņemt pienācīgi pamatotu lēmumu par piedāvājumu; [..]

[..]

d) nedrīkst radīt fiktīvus tirgus ar mērķa sabiedrības, piedāvātāja uzņēmuma vai cita tāda uzņēmuma vērtspapīriem, uz ko attiecas piedāvājums, radot vērtspapīru cenu mākslīgu kāpumu vai kritumu un traucējot tirgu normālu darbību;

[..]

2. Lai nodrošinātu 1. punktā noteikto principu ievērošanu, dalībvalstis:

a) nodrošina šajā direktīvā noteikto obligāto prasību ievērošanu;

b) piedāvājumu reglamentēšanai var paredzēt papildu nosacījumus un noteikumus, kas ir stingrāki nekā šajā direktīvā paredzētie."

7. Direktīvas 2004/25 4. panta ("Uzraudzības iestāde un piemērojamās tiesības") 2. punktā ir noteikts, kura VUI ir kompetenta uzraudzīt pārņemšanu. Minētā punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka "iestāde, kas ir kompetenta uzraudzīt piedāvājumu, ir tās dalībvalsts iestāde, kurā ir mērķa sabiedrības juridiskā adrese, ja tās vērtspapīrus laiž apgrozībā šīs dalībvalsts regulētā tirgū".

8. Direktīvas 2004/25 4. panta 5. punktā ir noteikts:

"Uzraudzības iestādēm piešķir visas pilnvaras, kas vajadzīgas to pienākumu veikšanai, tostarp pilnvaras nodrošināt, ka piedāvājuma puses ievēro saskaņā ar šo direktīvu izstrādātos vai ieviestos noteikumus.

Ja ir ievēroti 3. panta 1. punktā noteiktie vispārējie principi, dalībvalstis savos noteikumos, ko tās izstrādā [vai ievieš saskaņā ar šo direktīvu], var paredzēt [..] atkāpes no šiem noteikumiem:

i) iekļaujot šādas atkāpes savās valsts tiesību normās, lai ņemtu vērā valsts līmenī noteiktus apstākļus;

un/vai

ii) piešķirot savām uzraudzības iestādēm, ja tās ir kompetentas, pilnvaras atcelt šādas valsts tiesību normas, lai ņemtu vērā i) apakšpunktā minētos apstākļus, vai citos īpašos apstākļos, kuru gadījumā ir vajadzīgs pamatots lēmums."

9. Direktīvas 2004/25 5. pantā ("Mazākumdalībnieku aizsardzība, obligātais piedāvājums un atbilstīgā cena") ir noteikts:

"1. Ja fiziska vai juridiska persona vai personas, kas rīkojas saskaņoti ar šo personu, iegādājas [..] uzņēmuma vērtspapīrus, kuri kopā ar šīs personas vai to personu jau īpašumā esošajiem vērtspapīriem, kuras rīkojas saskaņoti ar šo personu, tieši vai netieši nodod šai personai tādu konkrētu balsstiesību procentuālo daļu uzņēmumā, kas nodrošina kontroli minētajā uzņēmumā, dalībvalstis nodrošina, ka šādai personai, lai aizsargātu minētā uzņēmuma mazākumdalībniekus, jānāk klajā ar piedāvājumu. Šādu piedāvājumu pēc iespējas drīz adresē visiem minēto vērtspapīru turētājiem attiecībā uz visiem viņu vērtspapīriem par atbilstīgu cenu, kā noteikts 4. punktā.

[..]

4. Par atbilstīgu cenu uzskata augstāko cenu, ko par tiem pašiem vērtspapīriem maksājis piedāvātājs vai personas, kas rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, termiņā, kas jānosaka dalībvalstīm, bet kas nav mazāks par sešiem mēnešiem un nav ilgāks kā 12 mēneši pirms 1. punktā minētā piedāvājuma. Ja pēc tam, kad piedāvājums darīts zināms atklātībai, un pirms tā pieņemšanas termiņa beigām piedāvātājs vai persona, kas rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, nopērk vērtspapīrus par augstāku cenu nekā piedāvājuma cena, piedāvātājs paaugstina sava piedāvājuma cenu, lai tā nav zemāka par augstāko cenu, kas maksāta par šādi iegādātiem vērtspapīriem.

Ja ir ievēroti 3. panta 1. punktā minētie vispārējie principi, dalībvalstis var ļaut savām uzraudzības iestādēm pielāgot pirmajā daļā minēto cenu tādos apstākļos un saskaņā ar tādiem kritērijiem, kas ir skaidri noteikti. Tādēļ dalībvalstis var izveidot to apstākļu sarakstu, kādos augstāko cenu var pielāgot augšup vai lejup, piemēram, ja augstākā cena ir bijusi noteikta, pārdevējam un pircējam vienojoties, ja ir notikušas manipulācijas ar attiecīgo vērtspapīru tirgus cenām, ja tirgus cenas vispār vai konkrētas tirgus cenas ir ietekmējuši ārkārtas apstākļi vai lai varētu saglabāt uzņēmumus, kam ir grūtības. Dalībvalstis var arī noteikt kritērijus, kas piemērojami šādos gadījumos, piemēram, vidējo tirgus cenu konkrētā laika posmā, uzņēmuma likvidācijas vērtību vai citus objektīvus novērtēšanas kritērijus, ko parasti izmanto finanšu analīzē.

Visus uzraudzības iestādes lēmumus pielāgot atbilstīgo cenu pamato un dara zināmu atklātībai.

[..]"

B. Itālijas tiesības

10. *Decreto legislativo 24 febbraio 1998, n. 58. Testo unico delle disposizioni in materia di intermediazione finanziaria, ai sensi degli articoli 8 e 21 della legge 6 febbraio 1996, n. 52* (1998. gada 24. februāra Leģislatīvais dekrēts Nr. 58, kurā ir konsolidētas visas tiesību normas, kas attiecas uz finanšu starpniecību 1996. gada 6. februāra Likuma Nr. 52 8. un 21. panta izpratnē)[3], ar grozījumiem (turpmāk tekstā – "Leģislatīvais dekrēts Nr. 58/1998"), ir izklāstīti noteikumi, ar kuriem īsteno Direktīvu 2004/25. Minētā dekrēta 106. pantā ("Pilnīgas pārņemšanas piedāvājums") ir noteikts:

"3. *Consob* ar noteikumiem reglamentē gadījumus, kad:

d) piedāvājums ar *Consob* iepriekšēju pamatotu lēmumu tiek izteikts par augstāku cenu nekā augstākā samaksātā cena, jo tas ir nepieciešams ieguldītāju aizsardzībai, un pastāv vismaz viens no šiem apstākļiem:

[..]

2) ir notikusi slepena vienošanās starp piedāvātāju vai personām, kuras rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, un vienu vai vairākiem pārdevējiem."

11. Ar 1999. gada 14. maija lēmumu *Consob* pieņēma *Regolamento di attuazione del decreto legislativo 24 febbraio 1998, n. 58, concernente la disciplina degli emittenti* (1998. gada 24. februāra Leģislatīvā dekrēta Nr. 58 Īstenošanas noteikumi, kuros ir izklāstītas piedāvājuma saņēmējiem piemērojamās normas)[4], ar grozījumiem (turpmāk tekstā – "Īstenošanas noteikumi"). Minēto noteikumu 47. *octies* pantā ("Cenas palielināšana slepenas vienošanās gadījumā") ir noteikts:

"1. *Consob* pielāgo piedāvājuma cenu, to palielinot, saskaņā ar [Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998] 106. panta 3. punkta d) apakšpunkta 2) punktu, ja apstiprinātās slepenās vienošanās starp piedāvātāju vai personām, kuras rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, un vienu vai vairākiem pārdevējiem rezultātā tiek atzīta lielāka atlīdzība, nekā paziņojis piedāvātājs. Tādā gadījumā piedāvājuma cena ir vienāda ar apstiprināto cenu."

II. Fakti, tiesvedība un uzdotie jautājumi

12. 2013. gada 17. maijā sabiedrība *Marco Tronchetti Provera SpA* (turpmāk tekstā – "*MTP*"), kuras galvenais akcionārs ir *Marco Tronchetti Provera*, ar *MTP* kontrolē esošu sabiedrību starpniecību un kopā ar citām personām izveidoja sabiedrību *Lauro Sessantuno SpA* (turpmāk tekstā – "*Lauro 61*").

13. 2013. gada 5. jūnijā *Lauro 61* darīja tirgū zināmu pārņemšanas piedāvājumu attiecībā uz visām *Camfin SpA* akcijām par vienības cenu EUR 0,80 apmērā par akciju, kas noteikta, pamatojoties uz šīs akcijas tirgus cenām iepriekšējos divpadsmit mēnešos.

14. Obligātā pārņemšanas piedāvājuma laikā *Camfin* tieši un netieši piederēja 26,19 % *Pirelli & C. SpA* (turpmāk tekstā – "*Pirelli*") akciju. Daži *Pirelli* akcionāri, tostarp *Malacalza Investimenti srl* (turpmāk tekstā – "*MCI*"), *MTP*, *Camfin*, *Allianz SpA* un *Fondiaria SAI SpA* (turpmāk tekstā – "*FonSai*"), bija iepriekš noslēguši tā saucamo akciju atsavināšanas aizlieguma līgumu (turpmāk tekstā – *Pirelli* līgums).

15. *MCI*, kas ir arī *Camfin* akcionāre, pievienojās *Lauro 61* piedāvājumam, par iepriekš norādīto cenu nododot *Lauro 61* 12,37 % *Camfin* pamatkapitāla.

3 1998. gada 26. marta *GURI* Vispārīgais izdevums Nr. 71 – Kārtējais pielikums Nr. 52.

4 1999. gada 28. maija *GURI* Vispārīgais izdevums Nr. 123 – Kārtējais pielikums Nr. 100.

16. Tajā pašā dienā, proti, 2013. gada 5. jūnijā, tirgus dalībnieki tika informēti, ka i) *Lauro 61* ir anulējusi spēkā esošos *MTP* un *MCI* līgumus par *Camfin*; ii) *MCI* ir pārdevusi savas *Camfin* akcijas; iii) *MCI* no *Allianz* un *FonSai* par EUR 7,80 par akciju ir iegādājusies kapitāla daļas, kas atbilst 6,98 % no *Pirelli* pamatkapitāla; un iv) *Pirelli* līguma puses – kuru priekšsēdētājs bija *Tronchetti Provera* – ir atļāvušas *Allianz* un *FonSai* izņemt no minētā līguma visas tām piederošās akcijas vai daļu tām piederošo akciju, uz kurām attiecas minētais līgums (turpmāk tekstā – "*Pirelli* akcijas").

17. Pārņemšana noslēdzās 2013. gada 11. oktobrī pēc tam, kad *Lauro 61* vispirms bija iegādājusies 95,95 % *Camfin* pamatkapitāla un pēc tam izmantojusi savas tiesības iegādāties atlikušās akcijas, tādējādi kļūstot par *Camfin* vienīgo īpašnieci, kā dēļ *Camfin* akcijas vairs netika kotētas.

18. Reaģējot uz atsevišķu *Camfin* mazākumdalībnieku iesniegto sūdzību, *Consob* 2013. gada 12. septembrī sāka procedūru, lai palielinātu attiecīgā pārņemšanas piedāvājuma cenu.

19. Secinājusi, ka šī apmaiņa ir ļāvusi *MCI* par *Camfin* akciju pārdošanu saņemt lielāku kopējo atlīdzību nekā EUR 0,80 par akciju, *Consob* nolēma, ka ir notikusi slepena vienošanās, un ar 2013. gada 25. septembra Lēmumu Nr. 18662 (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums") par EUR 0,03 palielināja vienības cenu par akciju, nosakot to EUR 0,83 apmērā [5]. Apstrīdētā lēmuma tiesiskums vēlāk tika apstiprināts četros spriedumos, ko 2014. gada 19. martā pasludināja *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio reģionālā administratīvā tiesa).

20. Minētie četri spriedumi šobrīd ir pārsūdzēti iesniedzējtiesā. Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka jēdziens "slepena vienošanās" ir lietots dažādos Itālijas tiesību aktos. Lai gan šī jēdziena definīcija nav nemainīga, tā tomēr prasa, lai būtu noslēgta slepena un krāpnieciska vienošanās, kas rada kaitējumu trešajām personām un ļauj izvairīties no obligātu tiesību normu ievērošanas, kas nozīmē, ka visiem vienošanās dalībniekiem zināmā mērā jārīkojas ar iepriekšēju nodomu. Saistībā ar iepriekš minēto tiesa uzskata, ka *Allianz* un *FonSai* nebija informētas par šādu vienošanos. Tāpēc, piemērojot šo jēdziena "slepena vienošanās" interpretāciju, apelācijas sūdzības, ko tostarp ir iesniegušās arī *MTP* un *Lauro 61*, būtu jāapmierina.

21. Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka jēdziens "slepena vienošanās" varētu būt jāinterpretē citādi, tostarp ņemot vērā konkrētās tiesību jomas specifisko raksturu un *Consob* piešķirto regulējošo pilnvaru būtību. Taču šāda interpretācija varētu izraisīt bažas par tiesisko noteiktību, jo tās dēļ ekonomikas dalībniekiem varētu būt neiespējami paredzēt savu turpmāko rīcību pirms pārņemšanas piedāvājuma izteikšanas. Tāpēc, šauboties par pareizu Direktīvas 2004/25 3. panta 1. punkta un 5. panta 4. punkta interpretāciju, iesniedzējtiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai [Direktīvas 2004/25] 5. panta 4. punkta otrās daļas pareizai piemērošanai – saistībā ar minētās direktīvas 3. panta 1. punktā noteiktajiem vispārējiem principiem, kā arī tādu ES tiesību vispārējo principu kā tiesiskās noteiktības, tiesiskās paļāvības aizsardzības, samērīguma, saprātīguma, pārskatāmības un nediskriminācijas principi pareizu piemērošanu – ir pretrunā tāds valsts tiesiskais regulējums, kāda ir 106. panta 3. punkta d) apakšpunkta 2) punkts [Leģislatīvajā dekrētā Nr. 58/1998], un vēlākie grozījumi, un 47.*octies* pants [Īstenošanas noteikumos], un vēlākie grozījumi, daļā, kurā minētās normas ļauj *Consob* palielināt 106. pantā paredzēto pārņemšanas piedāvājumu, ja pastāv apstāklis, ka "ir noslēgta slepena vienošanās starp piedāvātāju vai personām, kuras rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju, un vienu vai vairākiem pārdevējiem", neidentificējot konkrēto rīcību, kas veido attiecīgu situāciju, un tātad skaidri nenosakot apstākļus un kritērijus, kuru gadījumā *Consob* ir atļauts pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu, to palielinot?"

5 Šāda augstāka cena tika iegūta, izmantojot aprēķinu, kurā summa EUR 6,6 miljoni, kas, pēc *Consob* domām, atbilst priekšrocībām, kuras *MCI* piešķirtas zemākas cenas veidā, kas maksāta par *Pirelli* akcijām, tika dalīta ar *Lauro 61* iegādāto *Camfin* akciju skaitu. Jaunā, šādi noteiktā cena *Lauro 61* nozīmēja lielākas kopējās izmaksas aptuveni EUR 8,5 miljonu apmērā.

III. Analīze

A. Ievads

22. Šī ir pirmā reize, kad Tiesa ir lūgta interpretēt Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktu. Patiesībā šī ir tikai otrā reize, kad Tiesa skaidros minētā tiesību akta noteikumus [6]. Turklāt pēc *Consiglio di Stato* (Valsts padome) lēmuma nodot šo lietu Tiesai arī *Tribunale amministrativo regionale per il Lazio* (Lacio reģionālā administratīvā tiesa) ir nolēmusi uzdot arī piecus prejudiciālus jautājumus par Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta interpretāciju [7].

23. Būtībā iesniedzējtiesa jautā, vai saskaņā ar Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktu, ņemot vērā arī minētās direktīvas 3. panta 1. punktu un atsevišķus vispārējos principus, it īpaši tiesiskās noteiktības principu, ir pieļaujama Leģislatīvā dekrēta Nr. 58/1998 106. panta 3. punkta d) apakšpunkta 2) punktā un Īstenošanas noteikumu 47.*octies* pantā (turpmāk tekstā kopā – "attiecīgās Itālijas tiesību normas") lietotā jēdziena "slepena vienošanās" interpretācija, saskaņā ar kuru nav nepieciešams identificēt konkrētas darbības, kas veido šādu situāciju.

24. No lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka iesniedzējtiesa saskata divas iespējamās jēdziena "slepena vienošanās" interpretācijas: no vienas puses, šauru interpretāciju, kas prasa, lai būtu noslēgta slepena un krāpnieciska vienošanās, kas rada kaitējumu trešajām personām un ļauj izvairīties no obligātu tiesību normu ievērošanas, kas nozīmē, ka visiem vienošanās dalībniekiem zināmā mērā jārīkojas ar iepriekšēju nodomu (turpmāk tekstā – "šaurā interpretācija" vai "šaurā nozīme"), un, no otras puses, jēdziena "slepena vienošanās" plašu interpretāciju, saskaņā ar kuru attiecīgo vienošanos var veidot arī citi elementi, ne tikai konkrētais darījums, kā dēļ ir izteikts obligātais pārņemšanas piedāvājums, un kura neprasa, lai visi vienošanās dalībnieki būtu rīkojušies ar iepriekšēju nodomu (turpmāk tekstā – "plašā interpretācija" vai "plašā nozīme").

25. Iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā *Allianz* un *FonSai* nebija nodoma noslēgt krāpniecisku un slepenu vienošanos, jēdziena "slepena vienošanās" šaura interpretācija neļautu pielāgot cenu, kā to ir izdarījusi *Consob*. Iesniedzējtiesa uzskata, ka atbildei uz prejudiciālo jautājumu tāpēc būs izšķiroša nozīme attiecībā uz to, kāda cena *Lauro 61* atbilstoši Direktīvas 2004/25 5. panta noteikumiem bija jāpiedāvā par *Camfin* akcijām, pārņemot šo uzņēmumu.

26. Šajā brīdī vēlos īpaši uzsvērt kādu aspektu, kuram šajā lietā ir ļoti liela nozīme.

27. Proti, Tiesa nevar noteikt, kā būtu interpretējams attiecīgajās Itālijas tiesību normās lietotais jēdziens "slepena vienošanās". Tiesa it īpaši nevar izvēlēties, kurai no abām minētajām interpretācijām tā dod priekšroku. Šie jautājumi ir iesniedzējtiesas kompetencē [8]. Tieši iesniedzējtiesai ir jālemj par to, kura minētā jēdziena interpretācija – šaurā vai plašā – ir jāpiemēro.

28. Tas, ko Tiesa var darīt un kas tai ir jādara, lai palīdzētu iesniedzējtiesai atrisināt izskatāmo lietu, ir interpretēt Savienības tiesību aktus – šajā gadījumā būtībā Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta noteikumus un it īpaši vārdkopu "skaidri noteikti". Lai gan šī vārdkopa attiecas uz dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem, minētās direktīvas 5. panta 4. punkts neatstāj šā jēdziena definīciju valsts tiesību aktu ziņā. Tāpēc šī vārdkopa kā autonoms Savienības tiesību jēdziens ir jāinterpretē vienveidīgi.

6 Skat. spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Audiolux* u.c., C-101/08, EU:C:2009:626, it īpaši 47.–51. punkts.

7 Lietas *Amber Capital Italia* un *Amber Capital Uk*, C-654/16; *Hitachi Rail Italy Investments*, C-655/16; *Finmeccanica*, C-656/16; *Bluebell Partners*, C-657/16, un *Elliot International* u.c., C-658/16, kas vēl tiek izskatītas Tiesā.

8 Arī jautājums, ar kuru valsts tiesa lūdz Tiesu noteikt, vai tā drīkst interpretēt vai arī tai vajadzētu interpretēt valsts tiesību aktus tā, lai attiecīgā interpretācija iespējami precīzi atbilstu Savienības tiesībām, joprojām ir jautājums par valsts tiesību aktu interpretāciju, kas attiecīgi nav pieņemams: skat. spriedumu, 2014. gada 27. februāris, *Pohotovosť*, C-470/12, EU:C:2014:101, 58.–61. punkts.

29. Tomēr, lai Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta noteikumu interpretācija varētu būt noderīga iesniedzējtiesai, ir lietderīgi atgādināt, ka minētā tiesa jau ir izslēgusi iespēju, ka pārsūdzētos spriedumus un attiecīgi arī apstrīdēto lēmumu varētu atstāt spēkā, pamatojoties uz jēdziena "slepena vienošanās" šauru interpretāciju. Tāpēc Tiesai atliek izvērtēt, vai jēdziena "slepena vienošanās" plašo interpretāciju var uzskatīt par "skaidri noteiktu" atbilstoši Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta noteikumiem, un, sniedzot savu atbildi, Tiesai ir jākoncentrējas tieši uz šo interpretāciju.

B. Prejudiciālā jautājuma vērtējums

1. Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkts: ievada apsvērumi

30. Direktīvas 2004/25 5. panta 1. punktā ir izklāstīti nosacījumi, kuriem iestājoties, fiziskai vai juridiskai personai, sasniedzot valsts tiesību aktos noteikto slieksni, obligāti jāizsaka piedāvājums attiecībā uz atlikušajiem mērķa sabiedrības vērtspapīriem, savukārt 5. panta 4. punkts attiecas uz to, kāda cena jāpiedāvā, izsakot minēto piedāvājumu.

31. Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta pirmajā daļā šī cena būtībā ir noteikta ļoti skaidri. Tā vienkārši ir augstākā cena, ko piedāvātājs (vai personas, kas rīkojas saskaņoti ar piedāvātāju) ir maksājis dalībvalstu noteiktā termiņā, kurš nav mazāks par sešiem mēnešiem un nav ilgāks par vienu gadu (augstākās samaksātās cenas princips). Turklāt saskaņā ar direktīvu šī cena ir uzskatāma arī par atbilstīgo cenu. Šādas nostājas iemesls šķiet acīmredzams, jo augstākās samaksātās cenas princips ļauj nepārprotami, pārredzami un paredzami noteikt piedāvājamo cenu.

32. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otro daļu dalībvalstis var ļaut savām VUI noteiktos apstākļos pielāgot cenu. Attiecīgajā tiesību normā ir minēti i) *apstākļi*, kādos ir izteikts pārņemšanas piedāvājums, un ii) *kritēriji*, kas jāpiemēro, pielāgojot piedāvājuma cenu. Turklāt šādā gadījumā dalībvalstīm ir jāievēro 3. panta 1. punktā minētie vispārējie principi un minētajiem apstākļiem un kritērijiem ir jābūt "skaidri noteiktiem".

33. Manuprāt, no iepriekš minētā diezgan skaidri izriet, ka Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā ir noteikts, *kad, kāpēc un kā* dalībvalsts var atļaut savām iestādēm iejaukties pārņemšanas piedāvājumā, ja augstākā samaksātā cena neatspoguļo patieso atbilstīgo cenu [9]. Kā paskaidrošu turpmāk, iejaukšanās gadījumā drīkst ņemt vērā tikai tos apstākļus, kas ir *tieši un nepārprotami saistīti* ar darījumu, kura dēļ ir izteikts obligātais pārņemšanas piedāvājums.

34. Turpinājumā sīkāk analizēšu Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otro daļu, uz kuru attiecas pamatlieta. Kādas prasības ir izvirzītas šajā tiesību normā un ko patiesībā nozīmē vārdkopa "skaidri noteikti"?

2. Paradigma: dalībvalstu rīcības brīvība

35. Uzreiz ir redzams, ka Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā ir iekļauts saraksts, kas, manuprāt, ir tikai nepilnīgs piemēru uzskaitījums, kurā dalībvalstis var rast ierosmi, ja tās vēlas atļaut savām VUI pielāgot piedāvājuma cenu.

36. Tāpat šķiet skaidrs, ka no analītiskā viedokļa vispirms jāizvērtē Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktā minētie "apstākļi", kuru dēļ var tikt pielāgota piedāvājuma cena, un tikai pēc tam ir jāpiemēro "kritēriji", kas ir jāņem vērā, veicot minētos pielāgojumus.

9 Šajā ziņā skat. *Report of the High Level Group of Company Law Experts on Issues Related to Takeover Bids*, Brisele, 2002. gada 10. janvāris, 50. lpp.

37. Izņemot iepriekš minēto, Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā nav pārāk daudz informācijas.

38. Un tomēr viena lieta šķiet diezgan skaidra – Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā dalībvalstīm tiek piešķirta rīcības brīvība atļaut savām VUI pielāgot piedāvājuma cenu [10]. Par šādas nostājas pamatotību liecina gan minētās tiesību normas izstrādes vēsture [11], gan tās konteksts. Kā norādīts minētās direktīvas 3. panta 2. punktā, direktīvā ir noteiktas tikai obligātās prasības [12] – kas nozīmē, ka dalībvalstis piedāvājumu reglamentēšanai var paredzēt arī citus stingrākus nosacījumus un noteikumus. Šķiet, ka arī direktīvas 4. panta 5. punktā dalībvalstīm tiek piešķirtas plašas pilnvaras atkāpties no direktīvas noteikumiem.

39. Ir lietderīgi atgādināt, ka Direktīva 2004/25 noteikti bija Eiropas Parlamenta un Padomes panāktā kompromisa rezultāts [13]. Kad šis kompromiss bija panākts, Komisija, kura jau kopš 1985. gada bija norādījusi, ka būtu nepieciešami kopēji procesuālie noteikumi, kas reglamentētu akciju īpašuma tiesību izmaiņas [14], un kura saistībā ar šo bija vairākkārt nesekmīgi iesniegusi Savienības likumdevējam attiecīgus tiesību aktu priekšlikumus [15], iesniedza paziņojumu, kas tika iekļauts Padomes protokolā, kurā tā pauda nožēlu par to, ka pieņemtais teksts, pēc Komisijas domām, nav pietiekami vērienīgs un ka būtiskas šā tiesību akta daļas ir kļuvušas fakultatīvas [16]. Šāda pieņemšanas vēsture acīmredzami ietekmē Direktīvas 2004/25 interpretāciju.

40. Tomēr rīcības brīvība, kas dalībvalstīm ir piešķirta Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktā, nav neierobežota [17].

3. Dalībvalstu rīcības brīvības ierobežojumi

a) Pamatprincipi

41. Pirmkārt, būtiskākais joprojām ir augstākās samaksātās cenas princips. Tam ir loģisks pamatojums: Savienības kapitāla tirgu efektīvai darbībai ir nepieciešami pietiekami paredzami nosacījumi attiecībā uz to, cik liela atlīdzība jāpiedāvā, izsakot obligāto piedāvājumu. Šajā ziņā augstākās samaksātās cenas principa piemērošana sniedz divkāršu ieguvumu, proti, tā ļauj mazākumdalībniekiem ar vienādiem nosacījumiem savā starpā pilnībā sadalīt piemaksu [par kontroles iegūšanu], ko pircējs var būt samaksājis jebkurā brīdī attiecīgajā periodā, vienlaikus dodot piedāvātājam pārliecību, ka, izsakot

10 Šajā ziņā skat. arī Enriques, L., "The Mandatory Bid Rule in the Takeover Directive: Harmonization Without Foundation?", *European Company and Financial Law Review*, 4. izdevums, 2004, 440. lpp. un it īpaši 446. lpp., kur autors norāda, ka "it īpaši attiecībā uz atbilstīgo cenu dalībvalstīm un to uzraudzības iestādēm tiks piešķirta plaša rīcības brīvība, lai noteiktu, kādi apstākļi un kritēriji attaisno cenas samazināšanu".

11 Atšķirībā no Komisijas priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par pārņemšanas piedāvājumiem, COM(2002) 534, galīgā redakcija (OV 2003, C 45 E, 1. lpp.), Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka dalībvalstis nevis "izveido", bet gan "var izveidot" to apstākļu sarakstu, kādos augstāko cenu var pielāgot.

12 Saskaņā ar Direktīvas 2004/25 preambulas 25. apsvērumu direktīvas mērķis ir "izstrādāt obligātās pamatnostādnes pārņemšanas piedāvājumu īstenošanai un nodrošināt vērtspapīru turētāju pienācīgu aizsardzību visā [Savienībā]".

13 Tostarp skat. 2003. gada 8. decembra Ziņojumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par pārņemšanas piedāvājumiem, Eiropas Parlamenta Juridiskā un iekšējā tirgus komiteja, A5-0469/2003, galīgā redakcija, 18. lpp., sal., ar 6. lpp., un Padomes 2003. gada 16. decembra dokumentu Nr. 16116/03 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par pārņemšanas piedāvājumiem, II punkts (starpiestāžu lieta Nr. 2002/0240 (COD)).

14 "Iekšējā tirgus izveides pabeigšana", Komisijas 1985. gada 14. jūnija Baltā grāmata Eiropadomei (COM(85) 310, galīgā redakcija), 139. un nākamie punkti.

15 Skat. Komisijas 1989. gada 19. janvāra priekšlikumu Padomes Trīspadsmitajai direktīvai par sabiedrību tiesībām, kas attiecas uz pārņemšanas piedāvājumiem un citiem piedāvājumiem (COM(88) 823, galīgā redakcija, OV 1989, C 64, 8. lpp.), un Komisijas 1996. gada 7. februāra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Trīspadsmitajai direktīvai par sabiedrību tiesībām, kas attiecas uz pārņemšanas piedāvājumiem (COM(95) 655, galīgā redakcija, OV 1996, C 162, 5. lpp.).

16 Skat. Komisijas paziņojumu Padomes 2004. gada 12. marta dokumentā Nr. 7088/04 attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par pārņemšanas piedāvājumiem pieņemšanu, 2. punkts (starpiestāžu lieta Nr. 2002/0240 (COD)).

17 Direktīvas 2004/25 preambulas 6. apsvērumā ir noteikts, ka, "lai uzņēmumu pārņemšanas regulējums būtu efektīvs, tam jābūt elastīgam un jāspēj regulēt jaunus apstākļus, tiem rodoties, un tādēļ jāparedz iespēja piemērot izņēmumus un atkāpes. *Tomēr, piemērojot visus paredzētos noteikumus vai izņēmumus vai piešķirot atkāpes, [VUI] jāievēro daži vispārēji principi*" (mans izcēlums).

obligāto piedāvājumu, viņam nebūs jāmaksā vairāk, nekā viņš ir vēlējies maksāt iepriekšējā periodā, un attiecīgi ļaujot piedāvātājam pašam noteikt maksimālo cenu, ko viņš ir gatavs maksāt, lai iegādātos visus uzņēmuma vērtspapīrus [18]. Tāpēc no strukturālā viedokļa šis princips būtu jāinterpretē plaši. Savukārt dalībvalstu iespējas atkāpties no šā principa būtu jāierobežo, šādu iespēju paredzot tikai tad, ja tas tiešām ir nepieciešams [19]. Turklāt jebkādi mēģinājumi nepiemērot augstākās samaksātās cenas principu un divkāršo garantiju, ko sniedz šā principa piemērošana, jābalsta uz pārliecinošiem argumentiem un pienācīgi jāpamato atbilstoši direktīvas 5. panta 4. punkta trešās daļas noteikumiem.

42. Otrkārt, izmantojot tām piešķirto rīcības brīvību, dalībvalstīm ir jāievēro direktīvas 3. panta 1. punktā noteiktie principi. Šie principi norāda vadlīnijas minētās direktīvas piemērošanai [20].

43. Tomēr, ciktāl tam ir nozīme pamatlietā, nepastāv nekāds risks, ka minētie principi varētu tikt pārkāpti. Es neuzskatu, ka būtu pārkāptas *Camfin* akcionāru procesuālās tiesības vai tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi: ar attiecīgajām Itālijas tiesību normām būtībā var pamatot tikai cenas *paaugstināšanu* slepenas vienošanās gadījumā [21].

44. Turklāt neviens no šiem vispārējiem principiem nav nepārprotami saistīts ar mērķi nodrošināt paredzamību piedāvātājam vai sabiedrībai kopumā – tomēr šāds mērķis skaidri izriet no Direktīvas 2004/25 preambulas apsvērumiem, pie kuriem atgriezīšos vēlāk 59. punktā.

45. Tā vietā Direktīvas 2004/25 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir minēts vispārējais princips, saskaņā ar kuru nedrīkst radīt fiktīvus tirgus ar mērķa sabiedrības, piedāvātāja uzņēmuma vai cita tāda uzņēmuma vērtspapīriem, uz ko attiecas piedāvājums, radot vērtspapīru cenu mākslīgu kāpumu vai kritumu un traucējot tirgus normālu darbību. Šis vispārējais princips tāpēc acīmredzami pamato nostāju, ka dalībvalsts var ļaut VUI pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu, ja ir notikusi slepena vienošanās šī jēdziena šaurā nozīmē. To apstiprina arī Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta redakcija, kurā īpaši ir paredzēti gadījumi, kad "augstākā cena ir bijusi noteikta, pārdevējam un pircējam vienojoties", vai "ir notikušas manipulācijas ar attiecīgo vērtspapīru tirgus cenām".

46. Runājot par jēdziena "slepena vienošanās" plašo interpretāciju, ko min iesniedzējtiesa, vispārējie principi vairs nav tik viennozīmīgi. Tomēr nedomāju, ka minētie principi nepieļauj šādu interpretāciju.

47. Gluži pretēji, augsta līmeņa sabiedrību tiesību ekspertu grupa jautājumos par pārņemšanas piedāvājumiem savos ieteikumos, kas ir Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta pieņemšanas vēstures daļa, jēdzienu "slepena vienošanās" definē kā "vienošanos ar pārdevēju, kuras mērķis ir izvairīties no augstākās samaksātās cenas principa piemērošanas" [22]. Šī vienpusīgā definīcija, kurā uzmanība ir pievērsta tikai pārdevējam, šķiet, ir pietiekami plaša, lai aptvertu gan šauro, gan plašo jēdziena "slepena vienošanās" interpretāciju. Turklāt direktīvas 5. panta 4. punktā nav nedz tieši, nedz netieši minētas jebkādas prasības attiecībā uz iepriekšēju nodomu vai informētību.

18 Skat. *Report of the High Level Group of Company Law Experts on Issues Related to Takeover Bids*, Brisele, 2002. gada 10. janvāris, 49. un 50. lpp.

19 Saistībā ar ierobežojošu nostāju attiecībā uz VUI rīcības brīvību atkāpties no augstākās samaksātās cenas principa skat. Papadopoulos, T., "The European Union Directive on Takeover Bids: Directive 2004/25/EC", *International and Comparative Law Journal*, 6. sējums, 3. izdevums, 13. lpp., it īpaši 30. un 31. lpp., kur autors norāda, ka plaša rīcības brīvība pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu būtu pretrunā Direktīvas 2004/25 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajam vispārējam principam (cenas samazināšana bez pienācīga pamatojuma varētu būt pretrunā principam, kas paredz vienādu attieksmi pret visiem akcionāriem) un LESD 49. pantam (cenas paaugstināšana bez pienācīga pamatojuma varētu mazināt pretendentu interesi).

20 Skat. spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Audiolux* u.c., C-101/08, EU:C:2009:626, 51. punkts.

21 Tādējādi Tiesa ir lēmusi, ka Direktīvas 2004/25 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais vispārējais princips, kas paredz vienādu attieksmi pret akcionāriem, nebūt nenozīmē, ka valsts tiesību normas vienmēr jāinterpretē tā, kā ir visizdevīgāk uzņēmuma mazākumdalībniekiem: šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Audiolux* u.c., C-101/08, EU:C:2009:626, 47.–52 punkts.

22 *Report of the High Level Group of Company Law Experts on Issues Related to Takeover Bids*, Brisele, 2002. gada 10. janvāris, 50. lpp.

48. Treškārt, dalībvalstu rīcības brīvība ļaut VUI pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu ir ierobežota citu vispārīgāku iemeslu dēļ: papildus tam, ka VUI, lemjot par piedāvājuma cenas pielāgošanu, jārīkojas savas kompetences ietvaros, kā noteikts Direktīvas 2004/25 4. pantā, judikatūra liecina, ka direktīvas noteikumi neattiecas uz situācijām, kas neietilpst tās piemērošanas jomā [23]. Citiem vārdiem sakot, direktīva saskaņā ar tās materiālo (*ratione materiae*) piemērošanas jomu attiecas uz pārņemšanas piedāvājumiem, t.i., uz piedāvātāja un mērķa sabiedrības vērtspapīru turētāju attiecībām. Tāpēc direktīvas noteikumus nevar attiecināt uz darījumiem, kas nav saistīti ar notikumiem, kuru dēļ ir izteikts obligātais pārņemšanas piedāvājums, – pretējai rīcībai nebūtu nekādas jēgas.

49. Tāpēc Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā minētie "apstākļi" ietver tikai tādus juridiskos vai faktiskos apstākļus, *kas ir tieši un nepārprotami saistīti ar konkrēto obligāto pārņemšanas piedāvājumu*. Itālijas valdība tiesas sēdē arī norādīja, ka darījumam, kas sākotnēji šķiet nesaistīts ar darījumu, kura dēļ ir izteikts obligātais pārņemšanas piedāvājums, būtībā jābūt attiecīgās pārņemšanas obligātam priekšnoteikumam (*sine qua non*), lai tas tiktu ņemts vērā, pielāgojot attiecīgā piedāvājuma cenu.

50. Tas, ka atbilstoši Direktīvas 2004/25 3. panta 2. punktam ar šo direktīvu tikai daļēji saskaņo noteikumus, kas attiecas uz pārņemšanas piedāvājumiem, šo situāciju nemaina. Dalībvalsts nevar ļaut VUI atkāpties no Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta, pielāgojot obligātā pārņemšanas piedāvājuma cenu tādā veidā, kas uzlabo mazākumdalībnieku aizsardzību, taču vienlaikus mazina augstākās samaksātās cenas principa efektivitāti, ļaujot VUI ņemt vērā arī darījumus, kas neietilpst attiecīgās VUI kompetencē un/vai direktīvas piemērošanas jomā [24].

b) Vārdkopas "skaidri noteikti" nozīme un ietekme

51. Runājot par vārdkopas "skaidri noteikti" precīzo nozīmi, abas pamatlietas puses savu interešu aizstāvībai atsaucas uz spriedumu *Periscopus* [25]. Minētajā spriedumā EBTA Tiesa nosprieda, ka, ļaujot VUI atkāpties no augstākās samaksātās cenas principa, ja ir skaidrs, ka minētā cena neatspoguļo tirgus cenu, un neprecizējot jēdziena "tirgus cena" nozīmi, tiek pārkāpti Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrās daļas noteikumi. Tomēr minētais spriedums nepalīdz atrisināt šo lietu. Pirmkārt, strīds pamatlietā attiecas nevis uz to, ka piedāvātā cena nepārprotami ir zemāka par tirgus cenu, bet gan uz to, ka attiecīgā cena ir noteikta, pusēm slepeni vienojoties, kas varētu nozīmēt to, ka šajās lietās ir atšķirīgi apstākļi. Otrkārt, Itālijas tiesību normas, kas ir šīs lietas pamatā, nav tik lakoniskas kā Norvēģijas tiesību normas, par kurām ir runa minētajā spriedumā. Visbeidzot, Tiesai minētais spriedums nav saistošs.

52. Manuprāt, vārdkopa "skaidri noteikti" nozīmē, ka atļauja pielāgot piedāvājuma cenu, kas tiek piešķirta VUI, jāformulē kā rakstveida noteikumu kopums, ko publicē iepriekš un kas ir viegli pieejams sabiedrībai kopumā (turpmāk tekstā – "valsts koriģējošie noteikumi"). Tam, vai minētos noteikumus ir pieņēmusi valsts pārvaldes iestāde vai VUI, nav nekādas nozīmes, tāpat kā nav nekādas nozīmes tam, vai minētie noteikumi ir izstrādāti kā primārais vai sekundārais tiesību akts, ja vien tie ir saistoši.

23 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 15. oktobris, *Audiolux* u.c., C-101/08, EU:C:2009:626, 49. punkts.

24 Pēc analoģijas skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *AGET Iraklis*, C-201/15, EU:C:2016:972, 36. un 37. punkts.

25 EBTA Tiesas spriedums, 2010. gada 10. decembris, *Periscopus* pret *Oslo Børs* un *Erik Must*, E-1/10, *EFTA Court Report* 2009-10, 200. lpp.

53. Tomēr nedomāju, ka no vārdkopas "skaidri noteikti" varētu secināt, ka valsts koriģējošajos noteikumos jau iepriekš izsmeļoši un detalizēti ir jāapraksta katrs konkrētais gadījums [26]. Šajā ziņā piekrītu Itālijas valdībai, ka tā vietā, lai atsevišķi izsmeļoši uzskaitītu visus konkrētos gadījumus, kuros VUI ir tiesības pielāgot obligātā pārņemšanas piedāvājuma cenu, Savienības likumdevējs ir izvēlējies lietot plašāku jēdzienu "apstākļi". Tāpat es sliecos piekrist Komisijas viedoklim, ka Direktīvas 2004/24 5. panta 4. punkta noteikumi neliedz dalībvalstīm izmantot abstraktus juridiskus jēdzienus.

54. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, man nav grūti piekrist tam, ka vārdkopa "skaidri noteikti" ļauj dalībvalstīm pieņemt valsts koriģējošos noteikumus, saskaņā ar kuriem VUI var pielāgot obligātā pārņemšanas piedāvājuma cenu, ja ir notikusi slepena vienošanās *gan šā jēdziena šaurā, gan plašā nozīmē*.

55. Katrā ziņā iesniedzējtiesa – valsts augstākā tiesa – uzskata, ka Itālijas tiesību aktos jēdziens "slepena vienošanās" parasti tiek lietots šaurā nozīmē. Kā jau norādīts iepriekš, Tiesa nevar izteikt viedokli par to, kura no abām attiecīgo Itālijas tiesību normu interpretācijām ir pareiza. Vienīgais jautājums, uz kuru Tiesa var atbildēt, ir, vai Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktā lietotā vārdkopa "skaidri noteikti" to maina jeb, precīzāk formulējot jautājumu, par kuru Tiesa patiesībā ir lūgta lemt, vai šīs vārdkopas dēļ minētais jēdziens *jālieto* plašā nozīmē.

56. Es tā nedomāju.

57. Pirmkārt, tas nozīmētu, ka Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrā daļa pretēji tās būtībai, kas ir paredzēt atkāpi no augstākās samaksātās cenas principa, tiek interpretēta plaši.

58. Otrkārt, dalībvalstis var izvēlēties, vai izmantot rīcības brīvību, kas tām piešķirta Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta otrajā daļā, un, ja tās izmanto piešķirto rīcības brīvību, vai paredzēt nepieciešamos valsts koriģējošos noteikumus atbilstoši procesuālās autonomijas principam. Pamatlietā, formulējot attiecīgās Itālijas tiesību normas, likumdevējs ir izvēlējies lietot jēdzienu, kas, kā noprotu, Itālijas tiesību aktos netiek lietots pirmo reizi, proti, jēdzienu "slepena vienošanās". Šajā ziņā būtu dīvaini pieņemt jēdziena "slepena vienošanās" plašo interpretāciju tikai tāpēc, ka [šajā gadījumā] pastāv saistība ar direktīvu, ja citos gadījumos, uz kuriem attiecas tikai valsts tiesību akti, tas netiek darīts. Saskaņā ar līdzvērtības principu jānodrošina tikai vienāda attieksme pret prasībām, kuru pamatā ir Savienības tiesību akti, un prasībām, kuru pamatā ir valsts tiesību akti, neparedzot atvieglojumus.

59. Treškārt, runājot tieši par vispārējo tiesiskās noteiktības principu, uz kuru iesniedzējtiesa atsaucas prejudiciālajā jautājumā, viens no Direktīvas 2004/25 vispārējiem mērķiem ir "visā Savienībā nodrošināt skaidrību un pārredzamību attiecībā uz juridiskiem jautājumiem, kas ir jārisina pārņemšanas piedāvājumu gadījumā" [27]. Turklāt gan minētais princips, gan nepieciešamība atbilstoši LESD 288. pantam nodrošināt pilnīgu direktīvu piemērošanu juridiski, nevis tikai faktiski, prasa, lai visas dalībvalstis pārņemtu attiecīgās direktīvas prasības ar skaidru, precīzu un pārskatāmu tiesisko regulējumu, paredzot saistošas tiesību normas [28]. Šis pienākums it īpaši jāattiecina uz valsts koriģējošajiem noteikumiem, ko dalībvalstis ir pieņēmušas vai paturējušas spēkā saskaņā ar direktīvas 5. panta 4. punkta noteikumiem.

26 Šajā ziņā skat. EBTA Tiesas spriedumu, 2010. gada 10. decembris, *Periscopus* pret *Oslo Børs* un *Erik Must*, E-1/10, *EFTA Court Report* 2009-10, 200. lpp., 47. punkts.

27 Skat. Direktīvas 2004/25 preambulas 3. apsvērumu.

28 Skat., piemēram, spriedumus, 1990. gada 15. marts, Komisija/Nīderlande, C-339/87, EU:C:1990:119, 6., 22. un 25. punkts, un 2010. gada 14. janvāris, Komisija/Čehijas Republika, C-343/08, EU:C:2010:14, 40. punkts.

60. Saskaņā ar tiesiskās noteiktības principu ir jāpārbauda, vai konkrētais tiesību akts ir tik viegli pārprotams, ka personām, uz kurām šis akts attiecas, rodas grūtības pietiekami pārliecinoši precizēt iespējamos šaubīgos jautājumus attiecībā uz tā nozīmi un piemērojamību [29]. Lai gan Direktīva 2004/25, protams, nav krimināltiesību instruments, kurā būtu jāizmanto vispārpieņemtie krimināltiesību un procesuālo tiesību jēdzieni, tas vien, ka tirgotājs nevar iepriekš precīzi zināt, kāds vai cik liels sods varētu tikt piemērots par noteiktu rīcību katrā atsevišķā gadījumā, nav uzskatāms par sodu tiesiskuma principa pārkāpumu [30].

61. Tomēr iepriekšējā punktā minētā judikatūra visbiežāk attiecas uz privātpersonu iebildumiem, ka tiesību normas nav pietiekami skaidras, lai būtu iespējams paredzēt noteiktas rīcības tiesiskās sekas, – tas gan parasti nav attaisnojums (*ignorantia iuris non excusat*) – un attiecīgi neļauj pietiekami sekmīgi atrisināt situāciju, kurā valsts tiesai pašai ir radušās šaubas par savu noteikumu interpretāciju (*iura non novit curia*). Ja jēdziens "slepena vienošanās" Itālijas tiesību aktos parasti tiktu lietots plašā nozīmē, apstākļi, kādos pielāgojama piedāvājuma cena, būtu "skaidri noteikti". Taču no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka šajā lietā tā nav.

62. Tieši šajos apstākļos atklājas vārdkopas "skaidri noteikti", kas ir lietota Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punktā, kurā faktiski ir ietverts tiesiskās noteiktības princips, patiesā būtība. Valsts koriģējošajos noteikumos, protams, var būt lietoti nenoteikti jēdzieni, kuri, dalībvalstu tiesām interpretējot šos noteikumus, laika gaitā var attīstīties. Tomēr šo jēdzienu saturu nedrīkst pēkšņi radikāli mainīt tikai tāpēc vien, ka VUI vēlas tos piemērot jauniem apstākļiem, uz kuriem neattiecas šo jēdzienu iepriekšējā interpretācija, vienlaikus apgalvojot, ka šie jēdzieni ir "skaidri noteikti" [31]. Pieļaujot šādu patvaļību, tiktu apdraudētas izredzes sasniegt direktīvas mērķi, proti, nodrošināt skaidrību un pārredzamību visā Savienībā, it īpaši tirgotāju vidū.

63. Šajā ziņā daudz ko izsaka tas, ka iesniedzējtiesa norāda, ka tā būtu apmierinājusi *MTP* un *Lauro 61* iesniegtās apelācijas sūdzības, ja nebūtu Direktīvas 2004/25. Patiesībā jau tas vien, ka iesniedzējtiesa pati šaubās par savu noteikumu pareizu interpretāciju, ir pietiekams pierādījums tam, ka attiecīgās Itālijas tiesību normas nav pietiekami "skaidri noteiktas" atbilstoši direktīvas 5. panta 4. punkta noteikumiem, lai saistībā ar atkāpi no augstākās samaksātās cenas principa varētu plaši interpretēt jēdzienu "slepena vienošanās".

64. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Direktīvas 2004/25 5. panta 4. punkta noteikumi neļauj valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru VUI slepenas vienošanās gadījumā drīkst paaugstināt pārņemšanas piedāvājuma cenu, attiecināt uz apstākļiem, kas valsts tiesību aktos nebūtu klasificēti kā slepena vienošanās, ja netiktu piemēroti minētās direktīvas noteikumi.

65. Tāpēc neuzskatu par vajadzīgu paust viedokli par to, vai *Pirelli* akciju pārdošana – it īpaši akcionāru līguma ietekme – ir tieši un nepārprotami saistīta ar darījumu, kura dēļ *Lauro 61* bija jāizsaka pārņemšanas piedāvājums. Katrā ziņā šāds uzdevums, kas prasa iegūt informāciju par lietas faktiskajiem apstākļiem un pierādījumus, galu galā būtu jāveic iesniedzējtiesai.

IV. Secinājumi Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Consiglio di Stato* (Valsts padome, Itālija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt, ka 5. panta 4. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvā 2004/25/EK par pārņemšanas piedāvājumiem, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulu (EK) Nr. 219/2009, ar ko, ievērojot Līguma 251. pantā minēto procedūru, vairākus instrumentus

29 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 14. aprīlis, Beļģija/Komisija, C-110/03, EU:C:2005:223, 31. punkts.

30 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 58. punkts un tajā minētā judikatūra.

31 Šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 217. un 218. punkts.

pielāgo Padomes Lēmumam 1999/468/EK attiecībā uz regulatīvo kontroles procedūru – Pielāgošana regulatīvajai kontroles procedūrai – otrā daļa, ir jāinterpretē tādējādi, ka šī norma neļauj piemērot valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru valsts uzraudzības iestāde drīkst pielāgot pārņemšanas piedāvājuma cenu slepenas vienošanās gadījumā, kas valsts tiesību aktos nebūtu klasificēta kā slepena vienošanās, ja netiktu piemēroti minētās direktīvas noteikumi.